

IZHAJA VSAK DAN

Na nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Poročnice št. 5. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih območjih v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Potosojni, Sekani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele št. 5. po 5 nvč. (10 stot.)

SESLABI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1. razreda. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm. kvadratno, stalne, posamezne, oglasi denarnih zvezdov po 40 st. mm. Za oglase v tekstualni listi do 5 vrst 20 K, vsaka dodatna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenega naročnine, se upravnica ne oziroma. Naročnina na tedensko izdajo „EDINOSTI“ stane: na celo leto 1 K 20, na pol leta 60 K, na 3 mesece 30 K. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in ne vračajo. Naročnina, oglaševanje in reklamacije se pošiljajo na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEPAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“: Nataniela Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELFON št. 11-57

BRZOJAVNE VESTI.

Slovenska obstrukcija v štajerskem deželnem zboru.

GRADEC 23. (Izv.) V današnji seji štajerskega deželnega zbora je začela slovenska obstrukcija. Ko je posl. dr. Korošec podal svojo tozadevno izjavo, je posl. Vrstošek začel svoj slovenski obstrukcijski govor. Nemški poslanci so odšli iz dvorane, vsled česar je potem deželni glavar, ker je bila seja nesklepčna, zaključil sejo.

GRADEC 23. Po prečitani obsežnih došlih vlog je zbornica ob 12:15 popoldne prešla na dnevni red in je najprej izvolila več poslancev v odseke.

K predlogu, naj se poroči deželni odbor o učiteljskem pokojninskem fondu odkaže finančnemu odseku, se je oglašil za besedo posl. dr. Korošec (S. L. S.) in izjavil, da je bil „Slovenski klub“ pripravljen sodelovati mirno in stvarno, ako bi se bilo upoštevalo tudi nekatere kulturne, gospodarske in splošno agrarske želje slovenskega dela dežele. Kakor so poslanci „Slovenskega kluba“ včeraj zvedeli od namestnika, ki je poštvalno in neumorno posredoval na pogajanjih za delazmožnost dež. zbora, ni ta pripravnost za delovanje našla uveljavljanja pri večini deželnega zbora. Da, ena skupina žuga celo z obstrukcijo za slušanje, ako se bo v delavnem programu jemalo primeren ozir na Spodnje Štajersko. „Slovenski klub“ ne vidi nobenega razloga za to vedenje v uprašanju učiteljskih plač, s katere rešitvi si ni še na čistem večini, ki je v tem vprašanju vsprejela gotove obveze, radi česar se ima razbiti delazmožnost deželnega zbora. Že danes odklanjajo slovenski poslanci očitane, kakor da bi hoteli preprečiti rešitev tega vprašanja in izjavljajo, da so bili s tem postopanjem večine nakazani na pot, ki jo nameravajo ustopiti. Nato se je šest slovenskih poslancev priglasilo za besedo k odklanemu predlogu; od katerih je kakor prvi dobil besedo posl. dr. Vrstošek, ki je do 3-4 govoril slovenski. — Ko je deželni glavar hotel neki predlog dati na glasovanje, da se zaključi debata, se je pokazalo, da je deželni zbor nesklepčen. Deželni glavar je zaključil sejo. Prihodnjo sejo naznani pismenim potom. Govorila se, da se bo ista vršila prihodnji petek. Do tedaj se napravi zadnji poskus za delazmožnost deželnega zbora.

Nadškof dr. Sedej in politika dr. Gregorčiča.

DUNAJ 23. (Izv.) Državni in deželni poslanec goriški Josip Fon je poslal dunajskim listom popravke v zadevi znane izjave goriškega nadškofa dr. Sedeja o politiki slovenske duhovščine na Goriškem. Ti popravki se popolnoma skladajo z izjavo, ki je bila priobčena v ljubljanskem „Slovenecu“, vsled česar se da sklepati, da je tudi izjava v „Slovenecu“ iz Fonovega peresa. Poslanec Fon izjavlja, da je pooblaščen s kompetentne strani, da pojasni stvar.

Maršalski svet.

DUNAJ 23. (Izv.) Današnja „Zeit“ poroča, da se bo vršil maršalski svet, ki je

PODLISTEK

Jug.

Zlatozreč roman. — Spisal Prokop Ochochoušek
Poslovenil H. V.

„Satan, satan!“ je škripal Tomašević z zobmi.

„Jaz sem bil tisti,“ se je rogal Ilja njegovim duševnim mukam, „ki je kraljevi vdovi izdal belajsko tajnost; jaz sem bil tisti, ki je vdahnil nezaupnost do tebe v prsi velikega vezira, tisti, ki je širil med narodom vest o umoru, izvršenem od tebe, jaz sem oslabil moč naroda, da je bežal od tebe, kakor človeka, ki se ga je lotila kuga.“

„In ti si žrtvoval svojo domovino in svojo vero, uničil svoj narod le radi maščevanja nad enim edinim človekom?“ je rekel Tomašević, stiskajoč se zopet v zadnji kotiček svojega ležišča, kakor da se ga je lotila groza pred tem strašnim človekom. „Sedaj začnem upati, da bom zamogel doseči odpuščanje svojega greha, toda ti —?“ Umolknil je.

Tudi Ilja ni precej časa dal odgovora. „Kaj praviš?“ je rekel slednjič. „Saj je moral biti narod že prej odtrgan od tebe, ker si bil ne bil nikdar prišel v roke svojih kratih sovragov! — Ah, sedaj vidiš,

bil, kakor smo že javili svoj čas, preložen, dne 5. februarja pod predsedstvom cesarja. Grof Aerenthal.

BUDIMPEŠTA 23. (Izv.) Poloficijozna „Ogrska korespondenca“ poroča, da se je zdravstveno stanje ministra zunanjih zadev grofa Aerenthala znatno izboljšalo v zadnjem času. Zdravniki so priporočali grofu Aerenthalu mlačje podnebje, a grof Aerenthal da je izjavil, da ne odpotuje nikamor, dokler popolnoma ne izvede svoje naloge.

„Korespondenca“ poudarja, da se grof Aerenthal, ki uživa popolno zaupanje cesarjevo, upira vsem tem nasvetom in da noče zapustiti svoje službe v trenutku, ko je politična situacija tako izredno važna. Zato se grof Aerenthal tudi udeleži bodočega delegacijskega zasedanja, ki se začne prihodnji mesec. Spomladanski mednarodni dogodki, zlasti pa razvoj položaja na Balkanu bodo potem odločilni za to, ali se cesar odloči po delegacijskem zasedanju za to, da odpusti grofa Aerenthala iz službe.

Kakor torej vse kaže, najbrž prihodnje delegacijsko zasedanje ne bo zadnje, kateremu bo prisostvoval grof Aerenthal kot minister zunanjih zadev. Z ozirom nato so tudi vse kombinacije v zadevi njegovega naslednika predčasne. Pripušča pa vendarle tudi „Ogrska korespondenca“, da bi mogel biti eventualni Aerenthalov naslednik v zunanjem ministertvu grof Berchtold, bivši avstrijski poslanik v Petrogradu.

Obenem pripominja „Ogrska korespondenca“, da so tudi popolnoma neutemeljene vesti o odstopu skupnega finančnega ministra barona Buriana, zlasti pa one, ki navajajo kot njegovega namestnika tržaškega princa Hohenloheja.

Ban Cuvaj v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA 23. (Ogr. biro) Novi hrvatski ban Cuvaj, ki je sinoči prispel v Budimpešto, se je predpoludne podal k ministrskemu predsedniku grofu Khuenu-Hedervariju, kjer je imel daljšo konferenco o političnem položaju. Potem je napravil ban svoje nastopne posete pri členih ogrskega ministertva. Ban ostane nekoliko dni v Budimpešti in odpotuje potem v Zagreb.

Državnozbornske volitve v Nemčiji.

BEROLIN 23. (Izv.) Dosedaj je definitivno izvoljenih 363 poslancev, ki se razdele po strankah takole: 42 konservativcev (prej 58), državna stranka 12 (25), reformna stranka 3 (3), gospodarsko združenje 11 (18), centum 90 (103), Poljaki 16 (20), nacionalni liberalci 38 (51), napredna ljudska stranka 39 (49), socialnimodemokrati 99 (53), Alzačani 5, Wolfovi 5, divjaki 3.

Socialnimodemokrati z obema naprednima strankama štejejo skupaj 176 mandatov, vse ostale stranke pa 187 in imajo torej dosedaj majhno večino 11 glasov, ako se sploh more pomisliti na sodelovanje vseh teh različnih frakcij. Končno odločitev prinesejo pa zadnje ožje volitve, ki se vrše v četrtek, dne 25. t. m. in bo izvoljenih še 33 poslancev.

Razpust novoizvoljenega nemškega državnega zbora?

BEROLIN 23. (Izv.) V političnih krogih so splošno mnenja, da bo nemški državni zbor, ki se snide dne 27. februarja, kmalu razpuščen. Nemški cesar Viljem se je baje

koliko sem imel opravka, predno sem izpolnil zadnji ukaz svojega kralja! Ti si vjetnik, in Turek ti ne bo posteljal ležišča s cvetjem! Moje maščevanje, maščevanje mojega kralja, je dovršeno, jaz sem pri cilju.“

„Se nisi, in tudi ne boš,“ je vskliknil Tomašević; stegnil je roko pod blazino, po kinžal, ki ga je naperil v ono stran, od koder je donel liljen glas, ter vskliknil: „Vrni se nazaj v pekel, vražji sin, za izdajstvo svoje domovine!“

Toda kinžal je prodril skozi zrak in tudi skozi zastor šotora; skozi to odprtino je sijala jutranja zarja v šotor; tedaj je videl Tomašević, da Ilja ni več v šotoru.

Na enkrat se je Tomašević popolnoma vzravnil na ležišču, pozorno poslušajoč v daljavo.

Po taboru so zveneli prodirljivi glasovi hodčev, ki so pripadnike arabskega proroka s petjem klicali k molitvi: „Allah — il — Allah!“ Toda ti glasovi niso izzivali Tomaševićevo pozornosti; saj je dobro čul zvenenje brušenega orožja, temne udarce težkih buzdovanov; tudi petje hodčev je naglo utihnilo in po taboru je hkratu zadivjal divji nered.

Tomašević se je dvignil z ležišča; razmaknil zastor šotora, je že čul na robu tabora krik: „Allah!“ in „aman!“ Njegovo bistro, bojnega vrišča valjeno uho je dobro razločilo zvenenje bandžarov ob turške jatagane; ves tabor je vrel v divji zmešnjavi,

izrazil, da ne trpi, da bi bila socialnodemokratska stranka najmočnejša stranka v nemškem državnem zboru.

„Berliner Zeitung am Mittag“ poroča, da bodo socialni demokrati zahtevali v novem državnem zboru za svojo stranko mesto prvega podpredsednika.

Poneverjenje v vodstvu češke krščansko-socialne stranke.

PRAGA 23. (Izv.) „Pravo Lidu“, organ čeških socialnih demokratov, poroča, da je bil ukraden oz. poneverjen volilni sklad češke krščansko-socialne stranke v znesku 23.000 K.

Iredentovko društvo razpuščeno.

REKA 24. Policija je razpustila mladeniško društvo „Giovine“, ker je razvijalo delovanje nasprotno pravilom. Policijska komisija je zaprla prostore. Omenjeno društvo je priredilo lani v Raveni protislavistijsko demonstracijo, radi katere se še vrši preiskava.

Poljska maloruska upravna pogajanja.

LVOV 23. (Izv.) Na konferencah, ki se vrše med Poljaki in Malorusi v svrhu dosege delazmožnosti gališkega deželnega zbora so se pojavile v zadnjem času nove težkoče, a vendar se ne smatra položaj za popolnoma brezupen. V bližnjih dneh se definitivno odloči, ali se bodo dali doseči ugodni rezultati teh pogajanj, od katerih je odvisna nadaljnja usoda gališkega deželnega zbora. Če ostanejo pogajanja brezuspešna, je usoda deželnega zbora zapetena.

Špansko ministertvo odstopi.

MADRID 23. Ker so se pojavile politične težkoče za ministertvo brčkone odstopi vsesкупно ministertvo. Sedanji liberalni bo sledila konservativna vlada.

Portugalska duhovščina in vlada.

LIZBONA 23. (Izv.) Z ozirom na spor, ki je nastal med portugalskim episkopatom in republikansko vlado, je justično ministertvo uvedlo polzvedbe pri vseh župnikih v državi, ali so se odločili za vlado ali za škofe. Večina duhovščine se je izjavila za škofe in papeža.

Blagajnik poneverjevalec.

LVOV 23. (Izv.) Blagajnik občinske blagajne v Stryju je poneveril svoto 60.000 K in pobegnil neznano kam.

Izpretje delavstva praških strojnih tovarnen.

PRAGA 23. (Izv.) Danes so zopet izprle razne strojne tovarne svoje delavstvo in sicer tvrdka Damick 1000 delavcev, Češkomoravska strojna tovarna 1200, Chladek 120 in Jan 300. Izpretje bo trajalo najmanj 4 tedne.

Zavrtnjena Mataušková ničnostna pritožba.

ZAGREB 23. (Izv.) Stol sedmice je zavrnil ničnostno pritožbo bivšega lekarnarja Matauška, ki je, kakor znano, oklofutal v Budimpešti bivšega bana dr. Tomašiča, kot neutemeljeno, pač pa je znižalo Mataušku kazen od 3 let na dve leti.

Nemški župan ogoljufal svojo občino.

HEB (Češka), 23. (Izv.) Nemški radi-kalec Stridner, ki je bil dosedaj župan v neki vasi v bližini Heba, je tekom svojega

tako, da so ovirali drug drugega, radi krika in proklinjanja ni bilo čuti glasov vojskovedij, ki so klicali svoje čete k buncukom; med tem pa si je klestila četa neznanih sovražnikov široko pot skozi tolpe bisurmanov v smeri proti gradu, nastelajoč turška trupla, da ne bi kopita njihovih konj zdrknili na tleh, gladkih vsled krvi.

Tudi podirni gradu so naenkrat oživel; mož nošja, z orožjem v roki, so se postavljali v vrsto krog nasipov; nad glavnimi vrati, utrjenimi s silnim stolpom, nad katerimi je vihrala zastava Hercegovine, se je pojavila ženska postava inponujoče zunanosti; razsvetljena od vsahajajoče zore je na svojem visokem stališču izgledala kakor kaka prorokinja iz davne minulosti.

Zazrli to pojavo se je Tomašević zgrozil.

„Kosarevna!“ je šepetal.

Kar ni mogel odvrtni svojih oči od nje, dokler ga ni veseli vrišč: „Bosna nad bisurmana!“ zopet opozoril na dogodke boja.

Sedaj je bilo že vse spremenjeno. Turške čete so se v popolnem redu vpirale napadajočim; prodirali so sicer naprej, toda le počasi so napredovali po krvavi poti: podobni so bili ladiji, boreči se sredi nevihte. Sedaj je zavihrala zastava nad glavami in samo mogočna pest jo je zamogla tako lahko zavihneti v zrak; in zopet jo je z vriščem pozdravila že precej mala četa krščanskih vojščakov. (Pride še).

dvanajstletnega županstva ogoljufal svojo občino za več tisočakov. Stridner je bil znan nemškoračadikalni petelin, ki je tudi kandidiral pri letošnjih državnozbornskih volitvah, pa je propadel.

Pogreb nuncijske Bavona.

DUNAJ 23. Danes predpoludne se je vršil pogreb papeževnega nuncijskega Aleksandra Bavona. Truplo je blagoslovil kardinal knezo-nadškof dr. Nagl ob veliki asistenci. V cerkvi Sv. Stefana je bil kakor zastopnik cesarja navzoč nadvojvoda Peter Ferdinand, potem je bilo več nazvojevodinj. Vsi nadvojvode so poslali zastopnike. Nadalje je prišlo več ministrov, mnogo dostojanstvenikov cerkvenih, dvornih, civilnih in vojaških, diplomatični zbor, člani visoke aristokracije in izredno številno občinstvo. Truplo so proviz. položili v grobnici v cerkvi Sv. Stefana.

S sekiro ubil svojo ljubico in njenega očeta.

ROSTOCK 23. (Izv.) V neki meklenburški vasi je neko dekle o slovilu svojega ljubimca Haseja, ker ni hotelo več občeavati z njim. Hase je iz maščevanja vdrl ponoči v dekletovo stanovanje in je s sekiro ubil njo in njenega očeta.

Duhovništvo proti kinematografskim predstavam.

INOMOST 23. (Izv.) Brikenski kapitel se je obrnil na tirolsko namestništvo s posebno vlogo, v kateri zahteva strogo cenzuro za kinematografske predstave in pa prepoved obiska moralo kvarečih kinematografskih predstav otrokom.

Aviatica.

LOS ANGELOS 23. Na tukaj prirejeni mednarodni letalni tekmi je padel letalec Rutherford-Cage z višine 50 metrov in bil takoj mrtev.

PARIZ 23. Poročnik Prevost se je dvignil včeraj na letališču v Bethanyju pri Reimsu z enim pasajirjem in je dospel v višino 2200 m. S tem je nadkrilil vse dosedanje višinske rekorde.

Beligrad 23. „Tribuna“ poroča, da je prestolonaslednik Aleksander radi spora z vojnim ministrom položil svoje dostojanstvo kakor generalni nadzornik armade.

Dunaj 23. Glasom brzoglavne poročila je vojna ladija „Szigetvar“ dospela danes v Colombo, kjer ostane en dan. Na ladiji vse zdravo.

Dunaj 23. Cesar je danes predpoludne vsprejel ministrskega predsednika grofa Siurgkha v daljši posebni avdijenci.

Kolin 23. Kakor poroča „Köln. Volkszeitung“ iz Freiburga v Švici, je profesor princ Maks Saksonski vsprejel profesuro liturgije na nadškofijskem duhovskem seminariu v Kolinu. Svojo službo nastopi s polletnim semestrom 1912.

Italijansko-turška vojna

Italijanska vojna statistika v Tripolitaniji.

RIM 23. (Izv.) Tukašnji listi priobčujejo vojno statistiko glede Tripolitanije. Po računih listov se nahaja v Tripolitaniji 109.389 mož vojske, 6000 častnikov, 5600 konj in 9200 mul. Poleg tega pa se nahaja v Tripolitaniji še veliko sanitetnega materijala in moštva. Stroški za vojsko znašajo na dan dva milijona lir in je Italija izdala dosedaj za vojsko v Tripolitaniji 200 milijonov lir.

Goljufije pri dobavi provijanta za italijansko armado.

Čedna korupcijska afera se je razkrila o načinu dobave provijanta za italijansko armado v Tripolisu. Izkazalo se je namreč, da so dobavitelji italijanske armade v Tripolisu vole, ki so bili spoznani za bojne ter bili vrnjeni iz Tripolisa, ponovno ukricali na parnike in jih zopet poslali v Tripolis. Da so bili voli težji, so jim pred tehtanjem dali soli in dobrega sena, ter jih potem dobro napojili z veliko množino vode. Na ta način je bila italijanska država oškodovana za preko 200.000 frankov.

Turški poročilo o zadnjih bojih.

CARIGRAD 23. O boju pri Gargarešu dne 19. t. m. prinaša „Tanin“ iz verodostojnega vira sledeče poročilo: Zjutraj se je iz pehote, konjenice in topništva sestojela sovražna kolona približevala iz Gargareša, da bi zasedla Zanzur. Turški poveljnik je takoj potisnil naprej turško-arabske bojne sile. Italijani so bili napadeni pri Gargarešu. Boj je trajal tri in pol ure. Ker jih je hotelo naše levo krilo obiti, so Italijani bili prisiljeni opustiti dve svoji obrambni črti. Popoldne se je sovražnik umaknil tudi iz tretje črte, ter čakal na ojačenja iz Tripolisa. Proti večeru so Turki in Arabci ponovno napadli sovražnika, ki je bil med tem dobil ojačenja. Ponočni boj je bil zelo krvav.

Italijani so morali konečno opustiti tudi tretjo črto ter so se umaknili do oaze pred mestnimi zidovi Tripolisa. Italijani so imeli 150 mrtvih in mnogo ranjenih. Pustili so na lico mesta tudi vojni material. Turki in Arabci so imeli 18 mrtvih in nekaj ranjenih.

Trščanskoj „Edinosti“.

Pod tem naslovom odgovarja „Reški Novi List“ na naš nedeljski članek, ki se je bavil z ljubimkovanjem jugoslovanov z Italijani, kakor je bilo to izraženo v par člankih „Reškega Novega Lista“. Ker hočemo biti pravični na vse strani, priobčujemo ta odgovor „R. N. L.“ v celoti, in to še tem raje, ker zavzema „R. N. L.“ v tem odgovoru stališče, ki je moramo edino le odobravati. Evo torej tega odgovora:

„Naša tržaška tovarišica je v svoji zadnji številki posnela naš članek o istrskih razmerah, v katerem smo odgovarjali nekemu „Piccolovemu“ članku in hoče izkombinirati neko protislovje med tem našim stališčem in našim ravnanjem pri uvrstitvi članka gosp. dr. a. Luja kneza Vojnovića.

Mi mislimo, da ni tu nikakega protislovja. Gosp. dr. Vojnović nas je naprosil gostoljubja za svoj članek in dali smo mu ga s pripombo, da se ne strinjamo z vsemi njegovimi nazori. Napaden po „Edinosti“ na ne ravno fin način, je dobil po vsem tem nekačo pravico, da ji odgovori s svojim podpisom in na svojo odgovornost v listu, ki mu je odprl svoje stopce, in to tako, kakor so zdi primerno dr. u. Vojnoviću. In ker je on tu branil svoje nazore v prvem članku, s katerimi se mi nismo strinjali, je bilo popolnoma odveč, da ponavljamo to izjavo. V tem oziru so vsa „Edinostna“ očitavanja popolnoma neutemeljena.

Naše narodno-politično stališče napram Italijanom pa je jasno izraženo v onem odgovoru „Piccolu“, ki ga je posnela tudi „Edinost“ in ki popolnoma odgovarja duhu novega kurza. Tu torej ni nikake „izpreobrnitve“, niti desavuiranja, niti se nista (?) s tem vprašanjem bavila Vojnovićeva članka sploh. To je bilo vedno naše stališče, kajti, kolikor tudi cenimo italijansko kulturo in slovansko-italijanski sporazum, ne bomo morda v imenu te kulture in tega sporazuma trpeli in dopuščali, da bi se teptale naše narodne pravice in da bi se prikradale naša narodna posest. O tem razpravljati je nepotrebno in se nam zdi po očitanih cenjenih tržaških tovariših, da je prenapeto preletela preko onih naših člankov, ko jim je začela nanizavati pripombe, ki so sicer temeljite, samo da se ne morejo nameriti na naš naslov!“

Konstatiramo torej z zadovoljstvom, da se naš cenjeni tovariš „Reški Novi List“ ne strinja z nazori, ki jih je izrazil dr. Lujo knez Vojnović v svojih dveh člankih, zlasti pa, da se ne strinja z drugim člankom in ono njegovo glavno mislijo, ki smo jo debelo podčrtali v našem odgovoru, namreč: „Mi hočemo slogu s talijanskim narodom, a ne čemo s njim da ratujemo ni za čije sitne ili krupne račune“, pri čemer nam pač utegne priznati tudi „R. N. L.“, da se ta misel ne nanaša morda na italijansko literaturo, ali kaj podobnega, temveč da hoče precizirati stališče jugoslovanov, in prav specialno stališče primorskih Hrvatov in Srbov, kar je v Vojnovićevem članku prav posebej poudarjeno, napram Italijanom v narodno-političnem pogledu, pri čemer naj bi — po dr. Luju knezu Vojnoviću — nas Slovence in naše „sitne ili krupne račune“ vzel vrag, samo da zavlađa „sloga sa italijanskim narodom“.

Ako je morda knez Vojnović mislil pri tem kaj drugega, česar pa ne moremo verjeti, naj bi se bil izrazil drugače, odkrito in jasno, kar se pač sme in mora zahtevati od človeka, ki s podpisom kot nekaka publicistična kapaciteta razvija svoje nazore po dnevnem časopisu. Da pa ne bomo molčali na tako gorostasnost, kakoršna je izražena v onem stavku, si je pa knez Vojnović tudi lahko mislil; če si pa tega ni bil svest, kar je napeljal, ga pa obžalujemo prav iz srca in mu svetujemo edino le, naj svoje članke lepo piše sam za-se, ne pa za javno časopisje.

Veseli nas, da naše „temeljite pripombe“, kakor pravi „R. N. L.“, ne gredo na naslov „R. N. L.“ in da imamo v svojem reškem tovarišu slej ko prej odločnega sobojnika za naše skupne narodne pravice in našo skupno narodno posest; zato naj si pa ome pripombe tem temeljitejši zapišejo za ušesa tistih, ki v svoji kulturni perverzosti prodajajo svoj jugoslovanski narod in njegove pravice svojega naroda najlutejšemu sovragu.

O novem hrvatskem banu Cuvaju

Je podal „Pokret“ tako-le drastično fotografijo:

Kdo je Slavko Cuvaj? Mnogoletni veliki župan, ki se je pod Rauchovim režimom dokopal do stolice podbana. Ko se je celo en Cernakovih ustrašil nadaljnjih nasilnosti, poprijel se jih je — Slavko Cuvaj!

Cuvaj je tedaj zamislil tisto zvezo s frankovci, katerim je ponudil novo razdelitev okrajev, po kateri naj bi bila — seveda z vsim nasiljem — uničena hrvatsko-srbska koalicijska, a na njeno mesto naj bi stopila

kaka madjarska večina. Ta plan, to umetno geometrijo volilnih okrajev, je kazal Cuvaj na nekem volilnem shodu v požeškem okraju.

Jako značilno je, da se je načrt o složenem delu frankovcev in madjaronov za ceno take geometrije pojavil zopet ravno te dni v nemški „Drau“ (Tu citira „Pokret“ izjavo vsepravaške „Hrvatske“, ki odbija tako ponudbo).

Tu se utegne torej g. Cuvaj prevariti v računih. Ali pa ima vendar za ta plan en del frankovcev? Ali tudi ti ga morejo danes le slabo izvleči iz blata. Naj le nastopijo — jim vsaj hitro padejo z lica tiste „otabeničke“ krinke.

Cuvaj po Tomašiču! Na smešneje in neprilmerneje kombinacije ni mogel priti Khuen! Videti je, da se je že postaral...

Cuvaj je smešna in zoperna figura, ki ne privleče k sebi niti onih, ki jih je imel Tomašič.

O poslednjih volitvah je bil Cuvaj narodu v — zasmeh. Sprejemali so ga z muziko, s topi in so vsi glasovali — proti njemu! Cuvaj je grozil, da bo izvoljen bodi tudi preko mrtvih trupel, vendar je doživel sramoten poraz, kakor malokdo v Hrvatski. Sedaj je jasno, da je že tedaj spletkaril proti Tomašiču, da je že tedaj mislil na banksko čast — tako so govorili njegovi agitatorji v požeškem okraju! Zato je toliko skakal okoli svojega protikandidata Lesny-ja, proseč ga, da — odstopi od kandidature, ko je Cuvaj videl, da ima Lesny že večino.

Kakov karakter je Cuvaj sicer, naj dokaže ta-le resnična iz časov banovanja Rauchovega. Ko je nekoč prišel Rauch v Budimpešto, mu je zaklical Wekerle (tedajnji ministerski predsednik): *Kakega podbana imaš vendar, ki intrigira tu proti tebi!*

Cuvaj je postal ban, ne da bi bil stopil poprej z nobeno hrvatsko stranko v dotiko. On prezira torej vse narodne stranke, prezira tudi hrvatski sabor — pripravila se torej za silno zrušenje Hrvatske. Šel je samo h Khuenu, šel je k madjarski vladi, da sprejme od nje — komando! Zato mora tak individuum dobiti složen odgovor vseh naših strank, da ga bodo bolela ušesa in da mu bodo pokale kosti! Zbežati mora z bankske stolice še prej, nego jo je segrel.

„Agramer Tagblatt“ piše tudi, da je imenovanje Cuvaja za hrvatskega bana — pa naj premostrimo stvar od katerekoli strani, — pogreška, ki se bo v prvi vrsti maščevala na Ogrski sami. Utis, ki ga je to imenovanje napravilo na Hrvatskem, je najslabši, ker je to imenovanje smatrali kakor dokaz, da na Ogrskem nečelo spoštovati nagodbe in zakon. Če bo deželamati (to je Ogrska), ki jo je Khuen-Hedervary po onih volitvah prisilil, da je padla na kolena, napram Hrvatski še dalje zasledovala začeto politiko, se obrnejo Hrvatje na zapad (to je: k Avstriji). Danes, po aneksiji, niso Hrvatje več oni ubogi, mali narod, ki mora vse mirno prenašati od dežele-matere, in oni vedo tudi, da jugoslovani prej ali slej postanejo za monarhijo in skupno državo mnogo važnejši faktor — nego so in morejo Madjari kedaj postati.

V dopisu iz Budimpešte pa piše omenjeni list: „Sicer se pa pripravljajo še marsikatera iznenadenja za Hrvatsko. Sabor, ki se sestane dne 7. februarja, bo odločen za to. Gotovo je, da g. pl. Cuvaj izvede nove volitve. Da-li bo to na pomlad, ali še-le pozneje, še ni določeno. To bo odvisno od nad do uspeha, ki jih bo imel novi ban. Tu so odločeni, da hrvatsko krizo, ki je avstrijskim poslancem opetovano dajala povoda, da so govorili o tem v avstrijskem državnem zboru, radikalno rešijo. Kaj pa da tu na Ogrskem razumejo pod „radikalno rešitvijo“ vprašanja, ki je Madjaroni neprijetno, utegne biti znano na Hrvatskem. Na vsak način se približujejo Hrvatski težki časi“.

Francosko-italijanski spor vsled zaplembe francoskih ladij.

Razburjenje vsled francosko-italijanskega spora zaradi zaplembe francoskih poštinih parnikov po italijanskih bojnih ladjah postaja vedno večje in večje. Francoska vlada se v tej zadevi sklicuje na pogodbo z Italijo iz leta 1875, po kateri je Italija dolžna priznati francoskim poštinih parnikom ravno iste pravice, kakor francoskim vojnim ladjam. Italija pa je z zaplenbo francoskih poštinih parnikov „Chartago“ in „Manuba“ kruto prekršila omenjeno pogodbo.

Francoska vlada zahteva od italijanske vlade veliko odškodnino za zaplenjenje parnika „Chartago“, ki so ga sicer italijanske oblasti že izpustile, na katerem pa se je vsled zaplembe in zakasnjene prihoda v Tunis pokvarilo mnogo blaga. Kako stališče zavzame Italija napram tej zahtevi, še ni znano.

Spor se poojstruje.

PARIZ 23. Neka, kakor se zdi uradno, častniško poročilo pravi, da je francoska vlada naznanila italijanski, da, če se onih 29 turških potnikov spravi v Tunis, Marsilj, Ajaccio ali Toulon, se uvede preiskavo o njih identiteti. Ako se med potniki nahajajo vojaki, se jim ne bo dovolilo nadaljevanje vojnje.

Ako Italija sprejme ta pogoj, je francoska vlada pripravljena, vse druge točke spornega slučaja izročiti mirovnemu razsojšču v Haagu, ako ne, je Francija odločena, brez omahovanja uveljaviti svoje zahteve. Glasom „Echo de Paris“ je Francija odločena, da pretrga tudi diplomatske zveze z Italijo.

Ako ne dobi zadoščenja, bo Francija vse parnike, ki vozijo v Tunis in Algir, dala spremljati po vojnih ladjah. Dalje dobre razne tovarne letal, ki so dobile od Italije naročila za aeroplane, nalog, da ne smejo izvršiti naročil.

260.000 kron.

Državna podpora za slovenske občine v Istri.

Vsled posredovanja in nujnih predlogov naših državnih poslancev je ministerstvo c. kr. namestništvu v Trstu nakazalo sledeče podpore za občine, oškodovane po suši, toči in drugih ujmah: 1. za občine političnega okraja Koper: Dekani, Dolina, Ocizla-Klanec, Buzet in Roč znesek 230.000 K; 2. za občine voloskega političnega okraja: Jelšane, Podgrad in Materija za sedaj 30.000 K.

V smislu ukaza ministerstva ima se ta denar porabiti le za izvršenje javnih del in sicer takih, ki jih je možno izvršiti s temi podporami. Okrajni glavar v Kopru vabi za soboto, dne 27. t. m. vse župane (oziroma njih namestnike) prizadetih občin svojega okraja, ter državnega poslanca Mandiča in Laginjo, na konferenco, pri kateri bo določiti način uporabe svote 230.000 K, določene za omenjeni okraj.

Pogajanja za sporazum v Istri.

Včerašnji „Pol. Tagblatt“ piše: „Pogajanja v dosego delomočnosti istrskega deželnega zbora začnejo zopet jutri, v sredo, pri namestniku princu Hohenlohe-Schillingsfürstu. Kakor doznajemo, ni bil dosedaj kljub pripravljenosti za nadaljevanje pogajanj dosežen nikake omebe vreden uspeh. Izkušnje prošlega leta silijo zastopnike manjšine (Hrvatov in Slovencev), da neomajno ustrajajo na že opetovano preciziranih glavnih željah, dočim se zastopniki večine (italijanske, deželnozborske) odločno upirajo, ker vedo, da za njimi stoječi volilci dajajo tudi najostrejšemu boju prednost pred najmanjšim popuščanjem! Zato je vsled teh nasprotstev, med katerimi je skoro nemogoče zgraditi mostič, prav lahko možno, da se bomo že v kratkem zopet nahajali v težavnem položaju mnolega leta“.

Domače vesti.

Imenovanji. Minister za javna dela je imenoval višega inženirja g. Rudolfa Machniga industrijalnim svetnikom, in inženirja g. Henrika Zecchinija višim inženirjem za službo v Primorju.

Iz cerkvene službe. Kanonik stolnega kapitlja pri Sv. Juštu mons. Anton Lupetina je imenovan dekanom tržaškega dekanata.

Iz sodnokancelijske službe. Kancelist Anton Krulič je iz Pule premeščen v Volosko-Opatijo, Ivan Filipič pa iz Volosko-Opatije v Pulo.

Vsenemški — pajaci! Iz dunajske „Zeit“ posnemljemo, da si je znani vsenemški poslanec Iro na nekem shodu zveze nemških kmetov na Češkem privoščil te-le gorostasnosti:

„Vspricho pričakovanih zahtevkov po pomnoženju novincev in davkov, za katere bodo morali Nemci na podlagi njihove davčne moči prispevati tri četrtine, se morajo Vsenemci vprašati: kake avstrijske politike bo morala tako draga vojska eventualno dajati svojo pomoč? Taka vojska bi se morala brzkone bojevati za ustvarjenje velike slovanske Avstrije. V povračilo za to, da so Nemci potrosili eno milijardo za Bosno v dobi od okupacije do aneksije, je novi deželni zbor bosanski odrek prispevek za nemške šole v Bosni!“

Če bi hotel kdo resno odgovarjati tej smešni opodi eksaltiranega Jurja Schönerja, bi menil: Čehi, kakor bogat in visoko razvit šestmilijonski narod, prispevajo za državo toliko, da jih je smatrati kakor velaktivno postavko v državni gospodstvu. Po argumentaciji Irota imajo torej Čehi pravico zahtevati odškodnino za te žrtve v obliki šol povsod tam, po vseh krajih države, kjer živi kak češki kolonist! Posebno tudi na Dunaju in po vsem Nižavstrijskem.

Tako bi odgovarjali, ako bi bilo odgovarjati resnim ljudem. Ljudij a la Iro pa že davno ne smatra svet resnimi! Trditve, kakor je n. pr. ta, da v monarhiji, v kateri tvorijo Nemci le kake četrtino prebivalstva, prispevajo ti poslednji tri četrtine za izvajanje skupne državne politike; ali pa, da sedanjí voditelji državne politike streme po ustvarjenju velike slovanske Avstrije — pomenjajo take gorostasnosti, da jih morejo dati od sebe še degenerirani možgani vsenemških — pajacev.

Kdo pa se bo resno prekal s pajaci?!

Tako se uraduje v Trstu na deželni sodniji! — Prejeli smo včerašnjega dne: Imenovan občine Dekani sem bil še danes na c. k. deželno sodnijo v Trst ter zahteval spis št. 855 iz l. 1895. V arhivu nahajajoči

se uradnik pa me je na moje slovensko vprašanje nahrulil, češ: naj govorim ali laško ali nemško, ker da ne zna drugega jezika! V svoji laški nadutosti se je mož povspel do čina, ki kliče po odpmoči: ni mi hotel izročiti spisa v vpogled ponovivši: naj govorim ali laški ali nemški! Doiznost predsedstva deželne sodnije je, da pouči tega starega obrabljenega uradnika, da je nameščen za to, da služi strankam, ne pa da stranke žali, ali pa, da bi te njemu služile!

Smo mari že v Tripolitaniji?!

„Amerikanski večer“ s šaljivim in jako zanimivim programom se vrši danes v društvenih prostorih „Slovanske Čitalnice“ v Trstu. Prirediteljice tega večera, so gospice članice „Slovanske Čitalnice“, ki so se zbirale doslej na rednih plesnih prireditvah „Slov. Čitalnice“ ob sredah zvečer ter se iz lastne iniciative odločile prirediti v okrilju društva „Slov. Čitalnice“ zabaven večer, na katerem želijo nekako hvaležno vrniti ono gostoljubnost, ki jo jim izkazuje društvo že vso letošnjo zimsko sezono.

Na vspredu tega večera, čegar naslov že znači šaljivi značaj cele prireditve, so razne velenzanimive točke kakor solopetje, umetniški plesi proizvajani od brhke plesalke, dueti, terceti in druge raznoterosti. — Videla se bodo tudi čudeza kakor pes „Don“, ki laja v vseh evropskih jezikih, nastopijo hipnotizerji ter igrala se bodo tudi veseloigra „V medenih tednih“. Po vspredu se bo vršil v dvorani „Slov. Čitalnice“ ples ob poskočnih zvokih znanega orkestra „Fonda“.

Društvo „Slov. Čitalnica“, ki se neumorno trudi, da bi nudilo slovenski in slovanski inteligenci na Tržaškem neobhodno potrebna družabnega stika ter ravno v tem družabnem združevanju intelligence v svoji sredi vidi svoj glavni program, je z veseljem in zadoščenjem pozdravilo ta novi korak v stremiljenju po družabnem stiku, ki so ga storile najmlajše članice s prireditvijo današnjega večera in se gotovo nadeja obile udeležbe.

Veselje je gledati in občudovati veliko požrtvovalnost in vnemo, s katero naše narodne dame zbirajo ter donajajo gospoda dr. Gregorinovi in dr. Rybárevi darove za tombolo, ki se vrši ob priliki velikega narodnega Ciril-Methodovega plesa. V svojem nedosegljivem rodoljubju so izvolile neposlužiti se predprijavi, da občudujejo darežljivost drugih, temveč hočejo biti občudovane, same hočejo žrtvovati: velikega narodnega praznika ni mogoče lepše praznovati nego s primernimi žrtvami na oltar domovine, ker po žrtvovanju se spozna velikost in plemenitost duše. In naše dame so nam dokazale že doslej, da so velike in plemenite po duhu. Čas plesa se bliža in dame se hočejo še v zadnjem tednu pobrigati in potruditi, da bo oltar doma napolnjen darov; zato naj nihče ne odreče prošnji njih, ki se v ta namen pri njem oglašijo. Darovi se pošiljajo na naslov: g. dr. Rybáreva, ul. Valdirivo, 11, g. dr. Gregorinova, ul. Galatti 20.

Ciril-Methodov ples. Danes zvečer odbora seja ob 7. uri v prostorih „Tržaškega podpornega in bralnega društva“ (Vojašnična ulica št. 16, II. nadstropje). — Prosi se polnoštevilne in točne udeležbe.

Javna dražba na južnem kolodvoru. V soboto dne 27. t. m. ob 10. uri dopoldne se bo vršila v skladišču II. v prvem nadstropju na postaji južne železnice javna dražba nedvignenega blaga. Seznam predmetov je v vpogled nalepljen v veži osobnega kolodvora.

3. številka „Slov. Ilustr. Tednika“ prinaša sledeče slike: 1) Velik zločin na Dunaju, (pokojni knez A. Karagjorgjevič, sodna komisija v njegovi grobnici, nagrobni spomenik in stira krsta), 2) „Južni Sokol“ (2. slika) 3) Slov. pisatelj Fr. S. Finžgar, 4) Novi deželni glavar kranjski: dr. Ivan Susteršič, 5) Novi ljubljanski župan: dr. Ivan Tavčar, 6) Bivši deželni glavar kranjski: Fr. pl. Šuklje, 7) Bralna soba „Narodne čitalnice“ v Ljubljani, 8) I. Sijanec učitelj v Gornjem gradu, 9) 2 slike o 50-letnici „Narodne čitalnice“ ljubljanske (slavnostno zborovanje in pevski zbor) 10) Tri slike H. Smrekarja: pastirji, vasovalec in pretep v vaški gostilni, 11) Krst novorojenčanske princepinje.

Med inserati je „skriválnica“ in med romanom „V burji in Viharju“ sta tudi 2 slike. Priporočamo „Slov. Ilustr. Tednik“ vsem, da si ga naroče. — Novi naročniki dobe tudi še vse letos že izišle številke.

Naša se je skoraj nova moška suknja na cesti (v Bregu) pri Sv. Ivanu. Kdor jo je izgubil, naj se oglasi pri Antonu Negode pri Sv. Ivanu — Breg.

Naše gledališče.

Iz pisarne „Dramatičnega društva“: V nedeljo popoldne se ponovi ob ljudskih cenah burka

„ANATOLOV DVOJNIK“.

Zvečer bo premirera slovenske izvirne operete

„CARIČINE AMACONKE“

ob prisotnosti skladatelja g. Parme. Premijera domačega operetnega proizvoda gotovo vzbudi živahno zanimanje vsega našega občinstva.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

VERDI. Sinočna premijera Verdijeve opere „Otello“ pomenja za kroniko — fiasko. Nadejali smo se videti zopet premijero kakor je bila „Aida“ — bili smo razočarani. Izmed solistov je bila Calvi (Desdemona) brezdvomno najboljša in je žela tudi nekoliko aplavzov, Fazzini (Otello), žalibog ni bil na mestu; Luisi Garibaldi, ki smo jo občudovali kot Amneris v Aidi, ni bilo mogoče priti v skromni ulogi Emilije do prave veljave, in od baritona Borghese smo odkrito rečeno več pričakovali! — Edino Ferrari je bil kot vedno na višku. — Predstava je končala med sikanjem in žvižgi. — Danes „Aida“ pri ljudskih cenah. — D.

FENICE. Francoska burka „Št. 18“, ki se je sinoči vprizorila, ni privabila dosti občinstva, pa ni čuda, ker njena vsebina je zelo revna. Upajmo, da je ne vprizore v drugo.

Danes „Il portafoglio“, spisala Blum in Če.

Tržaška mala kronika.

Aretacija dezertarja. Gustav Schwarz, star 23 let, iz Brna je pred tednom dni dezertiral od tukajšnjega mornariškega oddelka. Policija je izvedela, da je dezertar stanoval v neki hiši v ul. Valdirivo. Sel je tja agent. Dezertar je bil res doma in je kakor ova sledil policijskemu funkcionarju na policijsko ravnateljstvo. Toda ne do njega... Kajti čim je bil v ul. Torre bianca, se je spustil v divji beg proti kanalu. Agent je tedaj ustrelil z revolverjem, da bi opozoril druge redarje. Iz zares dva sta začela teči za njim. Dezertar, ki je bil očividno ves zbeigan vsled zasledovanja, je skočil kar v kanal. Redarji so takoj stopili v barko, izvlekli so ga iz vode in privedli na policijsko direkcijo, kamor je oddelček pomorščakov prišel ponj.

Nagla smrt. Včeraj ob 1. uri pop. je Pavel Lavagna, star 50 let, gospodar mironilnice v ul. Solitario 10, po hipni slabosti izdihnil, še predno je mogel priti poklicani zdravnik.

Truplo v morju. Okolo 11. ure zjutraj so potegnili iz morja blizu pomola sv. Tezezije truplo neznane osebe, stare okoli 40 let. Truplo so prepeljali v mrtvašnico pri sv. Justu. Ne ve se, gre-li za samomor ali žrtev nezgode.

Kotodar in vreme. — Danes: Polikarp šk. — Jutri: Spreobrnjenje sv. Pavla ap. Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 9° Cels. — Vreme včeraj: deževno, megleno.

Vremenska napoved za Primorsko: Večinoma motno, tupa padavine. Temperatura malo spremenjena. Vztočni vetrovi.

Izpred sodišča.

Zopet zločin po § 128 kaz. zak.

Včeraj popoldne je sedel pred sodiški 30-letni Ivan Kovač, ker je bil obtožen, da je na škodo komaj štiriletnega dekletca, Lidije K., zagrešil zločin po § 128 kaz. z., torej zločina oskrumbe.

Razpravi je predsedoval deželni sodni svetnik dr. Stegu, votanje so bili pa svet. Parisini in Pahor in sod. dr. Lučić. Ker je mati dekletca, zasljučana kakor prica, je potrdila izpoved obtoženčeve, da je bil onega dne popoldne pijan, je sodni dvor uvaževal predlog branitelja dr. Mandić, da se obtoženca obsodi k večjemu radi prestopka po § 523 ter je prisodilo Kovaču le mesec dni zapora.

Ker je pretepal svojo mater.

Poljedelec Jakob Kotar iz Istre je moral včeraj odgovarjati pred sodniki radi zločina težke telesne poškodbe v smislu § 153 kaz. zak. Obtožen je bil namreč, da je nekoga dne meseca oktobra 1911 sovražnim namenom bil svojo mater Antonijo s pestmi po glavi in telesu in jo vrgel na tla, a dne 10. oktobra 1911 da jo je z enakim sovražnim namenom vdaril s pestjo pod levo oko, na desnih gornjih in na levih spodnjih laktih, provzročivši ji lahke telesne poškodbe, ki so pustile vidne znake. Ker je pa poškodovanka njegova rodna mati, ga je državno pravništvu v smislu § 153 obtožilo radi zločina težke telesne poškodbe.

Obtoženec Kotar je povedal, da je mati — ki je gluha in slaboumna — zelo sitna. Ko je bila nekoč 8 mesecev v Trstu, je našla nekoga gluha in slaboumna človeka, v katerega se je, že radi simpatije med enakosrečnimi, takorekoč zaljubila. Ko se je potem vrnila domov v Istro, je hotela, da sprejmejo tega gluha in slaboumna v hišo ter je zahtevala, da se mu on, obtoženec umakne iz svoje sobe. Nekoč je prišla mati razbijati na vrata njegove sobe. On je vstal iz postelje — žena mu je bila na porodu — in pahnil mater od vrat. Nato je prišel njegov oče. — Ni vedel povedati, kaj se je zgodilo na to: to je pa da je gotovo, da je njegovo mater popadla taka teza, da je padla na tla, si pulila lase, trgala se sebe obleko in se tolkala. On pa je ni nikakor vdaril: le pahnil jo je od vrat.

Antonija Kotar, obtoženčeva mati, je gluha in slaboumna, a na razpravi ji je služila tolmačem hči Marija poročena Rotar. Potom nje je prica izjavila, da odpušta smu in da — kakor to zakon dopušta sorodnikom obtoženca — moče pričati.

Istotako niso hoteli pričati Marija Rotar in nje mož Anton, dočim je obtoženčev oče Matija Kotar odklonil ta blagor zakona in pričal — v prilog obtoženemu sinu.

Na podlagi teh rezultatov razprave je sodišče obsodilo Josipa Kotarja le radi prestopka po § 431 (proti osebnosti varnosti drugih, nevarnega početja, ali opuščanja) na samih 24 ur zapora.

Sodišče je bilo sestavljeno kakor za razpravo proti Kovaču. Državno pravništvu je zastopal državni pravdnik dr. Tomičič, a branil je obtoženca dr. Josip Mandić.

Gospodarstvo.

Emisija K 200.000.000 4% avstrijske rente in K 130.000.000 4% avstr. državnih zakladnic. Bančni sindikat, ki se je ustanovil za državne finančne operacije je prevzel gori navedena posojila od finančnega ministra na trdni račun in se bo vršila dne 29. tekočega meseca tozadevna javna subskripcija.

Subskripcijski kurz za 4% avstr. rento bo določen na 90/25, za 4% državne zakladnice na 98/50 in je splošno mnenje, da bo na subskripcijo izložen znesek večkrat prepisan.

Kakor smo že svoječasno poročali, je tudi „Jadranska banka“ oficijelni član imenovanega bančnega konzorcija za državne finančne operacije in se bo mogla pri isti vršiti subskripcija na navedena posojila po originalnih pogojih.

Nov neprijeten predpis na železnikah. Z dnem 1. januarja 1912 je stopil nov predpis vseh avstrijskih, ogrskih in bosansko-hercegovskih železnic v veljavo, glasom katerega mora odpošiljatelj vsak posamezen komad za transport po železnici namenjenega blaga zaznamovati z imenom namembne postaje, sicer preskrbi to za znambo železnica sama ter si za to zaračuna po 10 stotink pristojbine od vsakega komada blaga. — Ta najnovejši predpis, ki pomenja ne malo nadlogo posebno za trgovinski promet, je našel v vseh slojih mnogo odpora ter se je od merodajne strani že pričela protiakcija, ki naj bi preprečila izvršitev tega novega predpisa. Vložila se je pri c. kr. železniškem ministerstvu prošnja, da se ta novi predpis zabrani.

Nova statistična poročila. Trgovinsko in poljedeljsko ministerstvo hočeta izdajati s pomočjo statistične centralne komisije od 10. t. m. dalje posebna poročila o cenah živil. V teh poročilih so navedene na eni strani cene raznovrstnih surovin v veletrgovini na najvažnejših tuzemskih in inozemskih središčih, kakor tudi cene živil v najvažnejših avstrijskih središčih. Ta nova poročila, ki pomenjajo nažen korak glede reforme statistike o cenah živil, bodo izhajala vsak teden kakor priloga tedniku „Das Handelsmuseum“.

Društvene vesti.

„Trgovsko-izobraževalno društvo“ ima danes v sredo, navadno odborovo sejo.

Akad.-tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu. III. redni občni zbor se bo vršil dne 27. jan. ob 8. zv. v prostorih društva z običajnim vspešnim.

Cercle franco-illorien. Demain jeudi conversation 8-15—9-15. Via S. Francesco 2 I.

„Učiteljsko društvo za Trst in okolico“. Jutri dne 25. t. m. bo ob 6-30 zvečer v „Slovenski trgovski šoli“ (Acquedotto 20, I. nad.) predaval profesor dr. I. Merhar o umetnosti in kritiki.

Pevsko društvo „Trst“ priredi v soboto dne 27. t. m. v dvorani „Trgovskega izobraževalnega društva“ ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 2, I. nad. plesni venček. Začetek ob 9. uri zvečer.

Občni zbor „Ribiške zadruge v sv. Križu, registrirane zadruge z omejenim jamstvom“. Vsled odborovega sklepa z dne 14. januarja 1912 sklicuje se občni zbor na dan 27. januarja t. l. ob 6. in pol uri zvečer v prostorih g. Bizina v sv. Križu. — Dnevni red: 1. Otvoritev občnega zbora po predsedniku. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo nadzornišva. 5. Volitev vodstva in nadzornišva. 6. Nasveti in predlogi.

Vesti iz Goriške.

Quousque tandem —?! Agitacija in reklama za Ciril-Metodovo narodno šolo v Gorici in Blancah gotovim krogom v „Gorici“ ni vseh. Mirna in povsem stvarna trditve „Edinosti“, da je nova slovenska, letos otvorena šola deloma razbremenila zavode „Šolskega doma“, zadostuje dopisniku, da se nekam porogljivo čudi številu otrok narodne šole. Da dopisnika potolažimo, bodi mu povedano sicer strogo zaupno, da šteje narodna šola v otroškem vrtcu 74 in v prvem razredu 26 otrok — skupno torej bo ravno ena stotina otrok — in ne samo 22, kolikor nam jih gospod v „Gorici“ blagohotno dovoljuje. Dobra polovica te izključno slovenske dece bi radi oddaljenosti — ne hodila v mesto v zavod šolskega doma; pogubila bi se prav gotovo v bližnji nemški in laški šoli. Pa ne dabi vzel dopisnik „Gorice“ slovensko šolstvo v Gorici v zakup?! Hoče li mar iz nerazumljive zavisti

pomagati goriškemu magistratu (ki nam ni mogel preprečiti ustanovitve narodne šole), da nam zabrani pravico javnosti?! Delo za združeni narodni odbor — kličemo g. v „Gorici“ tudi mi — da nauči izvestne gospode — pameti! Est modus in rebus!

Slovenščina na kolodvoru v Nabrežini. Čakal sem na vlak, ki prihaja iz Trsta v Nabrežino ob 2-30 pop. Podal sem se s par prijatelji v kolodvorsko restavracijo. Trd Kraševac, kakoršen sem, sem naročil vina v slovenskem jeziku. Dotični natakarp pa ni razumel mojega naročila ter je začel lomiti neko čudno italijanščino. K sreči je bil v bližini natakarski učenec, Slovenec, ki mi je prinesel naročeno vino in nas vprašal, bi-li želeli tudi kaj jesti? Da ne bi bil storil kaj takšnega! Gospod v črnem fraku je zarental nad njim po tevtonski na tak način, da si nisem mogel kaj, da ne bi bil povedal temu nemškemu privandrancu, da je dečko sposobnejši za službo nego on, in da nima nobene pravice znašati se in groziti ubogemu dečku, češ: ti že jaz pokazem!

ln sedaj vprašanje: Kdo je kriv, da je kolodvorska restavracija v Nabrežini pravi nemški brlog?! Prvič žel. uslužbenci sami, ker se silijo g. voriti nemško, akoravno lomijo nek didel-dodel. In ti uslužbenci slovenske narodnosti so vsi v taboru — dr. Tume! Drugič so krivi domačini bližnjih vasi, ki se hočejo ponasati s tistimi par drobtinami, ki jih znajo od nemščine. Pa tudi narodna oblast podpisuje s a m o n e m š k o sestavljene „Speisliste“. Zavednost Nabrežine in okolice, kje si?!

Telovadno društvo „Sokol“ Deskle-Plave ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 28. t. m. točno ob 3. uri popoldne v društvenem prostoru po društvenih pravilih. V slučaju nesklepnosti se bo vršil drugi eno uro pozneje ob vsaki udeležbi.

b. Goriški magistrat izganja Slovence! Štefan Terpin iz St. Frjana v Brdih je izgnan iz Gorice, dasi je živel več nego 20 let v Gorici ter si služil svoj kruh. Zupanstvo št. Frjansko bi moralo v tem slučaju opozoriti goriški magistrat, kaj pravi k temu zakon!! Kajti dotičnik ni užival nikake podpore iz javnih fondov ter je delal skoraj do zadnjega časa v jami gruška Via ponte nuovo v službi magistrata. Potreboval ga je magistrat samo tedaj, ko so mu mag. uslužbenci plačevali južino in vina ob državnobor. volitvah. Tako pripoveduje mož sam. Tudi drugi izgoni sledijo dan za dnem. Na ta način hoče magistrat pregnati nekatere Slovence! Tu naj skupni nar. odbor poseže vmes!

b. Nov štatut Gorice. Torej je vendar prišel reformirani štatut mesta še v javno sejo tukajšnjega mestnega sveta. Volitev naj bi bila splošna in dopolnilna. Volilci so razdeljeni v 4 razrede: I. razred tvorijo oni, ki plačujejo 400 kron direktnega davka in častni občani; II. razred 50 kron in uradniki itd.; III. razred 20 kron in IV. razred vsi možki v zakoniti starosti, torej tudi oni, ki volijo v prejšnjih razredih. Najprej je bilo določenih za vsak razred po 8 članov, skupaj 32 čl.; potem pa so zadnjega prikrajšali za 3 čl., tako, da dobijo prvi trije razredi po 9 čl., a IV. razred le 5 čl. Kaj porečeta k temu naša odbornika?

b. Sad alkohola. Neki hlapec iz okolice je hotel svoji gospodnji vdovi glavo odrezati, a jo je le na lahko ranil. Stori je to, ker je upal, da ga poroči, a se je zmotil. Dejanje je izvršil v pijanosti, ki se posebno širi v Brdih, kjer je duševno in gmotno stanje najslabše v naši deželi.

b. Pol milijona! Torej okroglo 500.000 kron stane našo deželo norišnica več, nego se je mislilo v začetku. Naše dežel. gospodarstvo mora privedi deželo v propast! To čutijo tudi naši Italijani sami, saj jih čujemo, kako jadikujejo. Koliko koristi ima od tega zavoda slov. del dežele, to hočemo izvedeti, kakor tudi: koliko zaslužka so imeli naši obrtniki in trgovci pri dobavah za norišnico?!

Vesti iz Istre.

Slovenska društva v Puli prirede dne 3. februarja v prostorih „Narodnega doma“ velik ples za hrvatske šole. Ozirom na plemeniti namen se seveda prispevki sprejemajo s hvaležnostjo in le želeli moramo, da ta prireditev vledinjenih slovenskih društev doseže svoj namen v čim večji meri.

Razne vesti.

Lakota na Kitajskem. Poplava reke Jangtse v juliju in avgustu minolega leta ima za posledico veliko bedo v onih krajih. Sedanja revolucija še povečuje bedo. V Hanavu strada 100.000 ljudi.

Subskripcija novega rentnega posojila. Kakor izhaja iz vesti zadnjih dni, je rentno posojilo za pokritje bodočih investicijskih potreb med finančnim ministrom in med konzorcijem, stoječim pod vodstvom c. kr. poštno-hranilnega urada že sklenjeno. V inseratnem delu lista najdejo čitatelji prospekt in vabilo na subskripcijo, iz katere je razvidno, da se bodo sprejemale prijave v ponedeljek, dne 29. januarja 1912 pri bankah, naznanjenih v razglasu. Ostali pogoji v inseratu.

DAROV!

— Za podružnico CMD v Rojanu se je nabralo na osmici pri „Piščancih“ 2 K.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 st. besedo. Mesto tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 st. Plača se takoj in ner. oddelku.

Hiša s tremi prostori in vežo v Rocolu št. 774 se odda takoj v najem za 20 kron mesečno. Oglasi se v ulici G. Gatterer št. 48, prodajalka.

2 prijatelja dobita prenočišče pri družini brez otrok, lahko tudi zajutrak in večerjo. Via Fonzianova št. 9, I. vrata 9. 190

Oddasta se 2 meblovani sobi enemu, oziroma 2 gospodom. Krasna lega z razgledom na morje, uzorna čistost. Naslov pri inseratnem oddelku Edinosti. 191

Išče se mizaraki delavec. — Naslov: Sv. Mar. Magd. zgornja, gostilna pri Tirolcu. 177

Slovinci! Ali še zdaj ne veste, da je edini vaš fotograf ANTON JERKIČ? Trst, via delle Poste 10. — Gorica, gosposka ul. 7.

Išče se 15—20 letno pestunjo. Trg San Francesco d'Assisi 8, pri vratarju. 179

Odda se soba v najem (1 posteljo). Ulica Giuliani št. 29, II. nad. vrata štev. 10. 185

Uradnik v pokoju, več slovenščine, hrvatske, italijanščine in nemščine, ter knjigovodstva (s kaveljco) išče primerne službe. Ponudbe pod „Uradnik št. 59“ na inseratni oddelku Edinosti. 59

Ženitbena ponudba. — Državni poduradnik, 29 let star, se želi v svrhu ženitbe seznaniti z gospodično ne iz pod 19 let staro, ki ima nekoliko premoženja. Le reane ponudbe je pisati pod naslovom „Srečen dom“, pošto ležeče. glavna pošta, Trst. 162

Dr. PEČNIK (Petschnigg)

Trst, Via S. Caterina št. 1, Trst
(hiša Greinitz)

ima čast Vam naznaniti, da se je v TRSTU kot zdravnik na novo naselil. Rodom Korošec (Podrožica) bil je svoj čas zdravnik v več bolnišnicah na Dunaju ter šef-zdravnik Fran Josipovega zavetišča v Egiptu, kjer je bival dolga leta.

Za notranje bolezni (splošno zdravilstvo) sprejema od 8—9 zjut. in 2—3 pop.

Kot specialist za kožne bolezni in bolezni na vodi (spolne) strogo le od 11½ do 1. ure.

Trebuševino, gnjat, slanino, klobase

5 kg po pošti kron 6-84.

Govedino, teletino ali svinjino

5 kg K 5-84 — pošilja franko po povzetju

SAFFAR ETEL

OGRSKO - Herincse št. 167 - OGRSKO.

STRUCHEL & JERITSCH

manufakturna trgovina

Trst, vogal ul. Nuova-S. Caterina

NOV PRIHOD

fuštanja, baržuna, tožuhorine, malij, rokavice, ženskega in moškega blaga. — Odeje prešite in volnene, svila, modrel, svila, okraški in drobnarije.

Za tehnično pisarno

se išče

korespondent

hrvatskega in slovenskega jezika.

Poznati mora nemški jezik, perfektno tehnične izraze in mora biti v ponudbenih zadevah samostojni delavec.

Ponudbe pod „Priden“ naj se pošljejo na inseratni oddelk Edinosti.

Gostilno „Carlo“

Trst, Riva Grumala št. 4

je podpisani prevzel, na novo predelal ter jo opremil z vsem komfortom. Izborna istrska, dalmatinska in vipavska vina, pivo I. vrste, dobra slov. kuhinja.

Za obilen obisk se priporoča udani

Karol Košuhar.

Davka prosto štiriodstotno državno-rentno posojilo

v nominalnem znesku

200 milijonov kron

RAZGLAS.

Na podlagi zakona 11. junija 1901 R. G. Bl. št. 66 in 22. decembra 1911, R. G. Bl. št. 239 se izdajo od c. k. finančnega ministra obligacije štiriodstotnega, davka prostega, z zakonom od 2. avgusta 1892., R. G. Bl. št. 131 najetega posojila v nominalnem znesku

200 milijonov kron.

Zadolžnice se glasijo na imejitelja, so iznačene z „**Lit. B.**“, „**Obrestovalni termin 1. junij in 1. december**“ in so izgotovljene v

10.000 odr. (št. 150.001—160.000) po	100 K	45.000 odr. (št. 500.001—545.000) po	2000 K
60.000 „ („ 600.001—666.000) „	200 K	5.000 „ („ 100.001—105.000) „	10.000 K
7.000 „ („ 100.001—107.000) „	1000 K	2000 „ („ 50.001—52.000) „	20.000 K

Komadi nosijo datum 19. januarja 1912. in so opremljeni s faksimili c. kr. finančnega ministra, obeh višjih uradnikov c. k. blagajne državnih dolgov, nadalje predsednika in enega članov državno-zborske kontrolne komisije za državne dolgove.

Zadolžnice se obrestujejo naknadno s štirimi odstotki na leto v polletnih obrokih 1. junija in 1. decembra vsakega leta in so opremljene s polletnimi kuponi, od katerih prihodnji zapade 1. junija 1912., kakor tudi s talonom, s katerim se lahko pri plačilnicah dvignejo nove kuponske pole brez zaračunavanja stroškov ali avstrijskih pristojbin. — Po splošnih zakonitih določbah si c. kr. finančni minister pridržuje pravico, vrniti posojilo v vsakem času popolnoma ali deloma proti predhodni odpovedi, pri čemer se treba držati odpovednega roka najmanj treh mesecev.

Posojilo je po zakonu davka prosto. Izplačevanje obresti in eventuelno v svrhu povračila odpovedanih zadolžnic se vrši pri blagajni c. kr. drž. dolgov na Dunaju, proti izročitvi zapadlih kuponov, oziroma odpovedanih zadolžnic, ne da bi se pri tem odtegnil kak davek, pristojbina ali kaj drugega. Kuponi zastarajo šest let po njihovem roku dospelosti, odpovedane zadolžnice trideset let po roku, določenem za povračilo. — Vsi razglasi, nanašajoči se na to posojilo, objavljajo se v uradni „Wiener Zeitung“.

DUNAJ, 20. januarja 1912.

C. k. finančni minister **Zaleski** m. p.

Vabilo na subskripcijo.

Z ozirom na predstoječi razglas Njegove ekselence gospoda c. k. finančnega ministra se odda v subskripcijo nominalni znesek

200 milijonov kron

davka prostega, štiriodstotnega posojila avstrijske državne rente.

Subskripcija se bo vršila v ponedeljek 29. januarja 1912. na sledečih mestih: C. k. poštno-hranilni urad Dunaj, anglo-avstr. banka Dunaj, Wiener Bank-Verein Dunaj, c. k. priv. splošni avstr. zavod „Bodenkredit“, c. k. priv. avstr. kreditni zavod za trgovino in obrt Dunaj, Nizjeavstr. eskomptna družba Dunaj, c. k. priv. avstr. Länderbanka Dunaj, banka S. B. pl. Rothschild Dunaj, banka „Union“ Dunaj, Jadranska banka Trst, splošna depozitna banka Dunaj, c. k. priv. splošna prometna banka Dunaj, Banca commerciale Triestina Trst, Banka za Gornje Avstrijsko in Solnograško Linc, c. k. priv. bančna in menjalna akcijska družba „Mercur“ Dunaj, Eskomptna in menjalna banka Bielice, češka eskomptna banka Praga, češka obrtna banka Praga, c. k. priv. češka unijska banka Praga, gališka banka za trgovino in obrt Krakovo, industrijska banka za kraljevino Galicijo in Lodomerijo skupno z veliko vojvodino Krakovo Lvov, Ljubljanska kreditna banka Ljubljana, deželna banka kraljestva Češkega Praga, deželna banka kraljevine Galicije in Lodomerije z veliko vojvodino Krakovo Lvov, c. k. priv. moravska eskomptna banka Brno, Moravsko-ovstrovska trgovska in obrtna banka Mor. Ostrava, Avstr. obrtna in trgovska banka Dunaj, c. k. priv. štajerska eskomptna banka Gradec, Ústřední banka českých spořitelů Praga, Dunajska lombardna in eskomptna banka Dunaj, Centralna banka nemških hranilnic Praga, Živnostenska banka Praga in njene podružnice ob običajnih uradnih urah.

Za subskripcijo pri c. k. poštno-hranilnem uradu na Dunaju

C. k. poštno hranilni urad Dunaj, anglo-avstr. banka Dunaj, Wiener Bank-Verein Dunaj, c. k. priv. splošni avstr. zavod „Bodenkredit“, c. k. priv. avstr. kreditni zavod za trgovino in obrt Dunaj, Nizjeavstr. eskomptna družba Dunaj, c. k. priv. avstr. Länderbanka Dunaj, banka S. B. pl. Rothschild Dunaj, banka „Union“ Dunaj, Jadranska banka Trst, splošna depozitna banka Dunaj, c. k. priv. splošna prometna banka Dunaj, Banca commerciale Triestina Trst, Banka za Gornje Avstrijsko in Solnograško Linc, c. k. priv. bančna in menjalna akcijska družba „Mercur“ Dunaj, Eskomptna in menjalna banka Bielice, češka eskomptna banka Praga, češka obrtna banka Praga, c. k. priv. češka unijska banka Praga, gališka banka za trgovino in obrt Krakovo, industrijska banka za kraljevino Galicijo in Lodomerijo skupno z veliko vojvodino Krakovo Lvov, Ljubljanska kreditna banka Ljubljana, deželna banka kraljestva Češkega Praga, deželna banka kraljevine Galicije in Lodomerij z veliko vojvodino Krakovo Lvov, c. k. priv. moravska eskomptna banka Brno, Moravsko-ovstrovska trgovska in obrtna banka Mor. Ostrava, Avstr. obrtna in trgovska banka Dunaj, c. k. priv. štajerska eskomptna banka Gradec, Ústřední banka českých spořitelů Praga, Dunajska lombardna in eskomptna banka Dunaj, Centralna banka nemških hranilnic Praga, Živnostenska banka Praga in njene podružnice.

in pri njega nabiralnicah, pooblaščenih za sprejemanje subskripcij (c. k. poštne uradih) veljajo določbe, ki jih posebej izda c. kr. poštno-hranilni urad.

Za subskripcije pri ostalih subskripcijskih mestih veljajo sledeči pogoji:

1. Subskripcijska cena znaša 90,25% skupno s 4 odstotnimi komadnimi obrestmi od 1. decembra 1911. do dneva dvignjenja.

2. Subskripcija se vrši potem v to določenih priglasnic, ki se dobivajo brezplačno pri goriomenjenih mestih. Vsakemu subskripcijskemu mestu je pridržana pravica, določiti visokost zneska vsakega posameznega odkaza.

3. Pri subskripciji je treba položiti kavcijo 5% nominalne vrednosti in sicer ali v gotovini ali pa v efekti, proračunjenih po dnevnem kurzu, ki jih dotično subskripcijsko mesto smatra za dovoljene.

4. Odkaz se izvrši čimprej mogoče po sklepu subskripcije in z obvestilom podpisancev. V slučaju, da znaša odkaz manj, nego priglas., se vrne preostala kavcija nemudoma.

5. Odkazane obligacije, katerih prvi prideljeni kupon zapade 1. junija 1912, morajo podpisanci dvigniti najkasneje do 12. marca 1912. Uplačevanje subskripcijske cene, odpadajoče na odkazane obligacije se ima vršiti na način, da je 50% poravnanih najkasneje do 20. februarja 1912 in ostanek najkasneje do 12. marca 1912.

Kar se tiče uplačanja ostanka, se položena kavcija uračuna oziroma vrne.

6. Priglasitve na posamezne oddelke posojila se upoštevajo le v toliko, v kolikor se to zлага z interesi ostalih podpisnikov.

7. Obligacije se dobivajo pri ravnoistem mestu, kjer se izvršijo podpisi.

DUNAJ, v januarju 1912.